

m מִצְוָה לֹא מוֹכְרִים n

בהיותו בדרך שֶׁמַע לִפְתַּע ר' יוֹסֵף קוֹלוֹת בְּכִי וְצוּחוֹתוֹ רַבְרַבִּין. בְּבַהִילוֹ אֵזַל לְכוּוֹן הַקּוֹל וְקָא מְטָא לְבֵיתָא חֲדָא, דְּמִינִיָּה נִפְקוּ כְּלָהוּ קוֹלֵינָא וּבְכִינֵיתוּ, הוּא נִכְנַס לְתוֹכוֹ וּלְעֵינָיו נִתְגַּלָּה מַחְזָה מְרַעֵד וּמְרַטִיט. יְהוּדִי מְטַל עַל הַרְצָפָה לְלֹא רוּחָא דְחִיּוּתָא, וְסָבִיבוּ אִשָּׁה וְשִׁבְעַת יְלָדֵיהּ הַקְטָנִים צוֹעֲקִים וּבּוֹכִים בְּלִיבָא תְּבִירָא, דְּאִבּוּהוֹן מִית וְאִיתוּתְרוּ לְלֹא מֵאן דְּיִיזוֹן לְהוּ (לְלֹא מִי שְׂיִפְרַנְס אוֹתָם), לְלֹא מִיכְלֵינָא וּלְלֹא לְבוּשֵׁין...

נְכַמְרוּ רַחֲמֵינוּ שֶׁל ר' יוֹסֵף, וּבְלִי לְדַבֵּר מִלָּה מִיְתַרְתָּ, וְקָא אִפִּיק לְכוּלָא צְרוּרָא דְכֶסֶף אֲדִילֵיהּ, יְהִיבֵיהּ לְאַרְמְלָתָא וּלְבָנֵיהּ הַרְפִּים וְהַסְתַּלַּק מִהֶמְקוֹם.

בְּהֵיא שְׁעָתָא אֲתַעְבִּיד רַעַשׁ עֲצוֹם בְּשָׁמַיִם, "יְהוּדִי מְסַר אֶת כָּל אֲשֶׁר לוֹ, כְּדִי לְקַיֵּם מִצְוָה גְּדוּלָּה", וְהַחֲלַט בְּבֵית דִּין שֶׁל

מַעֲלָה לְיַהוּבֵי לֵיהּ מִתְּנַתָּא חֲשִׁיבָתָא.

בְּרַם, הַשְׁטֵן שָׂרִי (הַתְּחִיל) לְקַטְרוּגֵי, וְאָמַר: "בְּעִשְׂרָה נְסִיווּת נִתְּנָסָה אֲבָרְהָם אֲבִינוּ עֲלֵינוּ הַשְּׁלוֹם, וְכָל צְדִיקָא דְזָכִי לְמִתְּנַתָּא רַבְרַבְתָּא, מְקַמֵּי הַכִּי (לְפָנֵי כּוּ) מוֹקְמִינָן לֵיהּ בְּנִסְיוֹנָא (מַעֲמִידִים אוֹתוֹ בְּנִסְיוֹן) לְמִיבְדַּק לֵיהּ אִי גְאוּת לְמִיָּהֵב לֵיהּ מִתְּנַתָּא הַדִּין, וְאִף הַשְׁתָּא נְמִי אֲזִילְנָא לְנִסְיוֹנֵי לֵיהּ לְר' יוֹסֵף, וְרַק אִם אֲכֹן יַעֲמַד בְּנִסְיוֹן יִשְׁקַל לְאַגְרָא רַבְרַבָּא!"

אֲלֵיהּ הִנְבִּיא שְׁמַע אֶת דְּבָרֵי הַשְׁטֵן וְהִתְנַצַּב בִּ"בֵי דִינָא רַבָּא" וְהִצִּיעַ שֶׁהוּא יֵרַד לְנִסּוֹת אֶת הַיְהוּדִי, כִּי הָרִי הַשְׁטֵן יַעֲמִידוּ בְּנִסְיוֹנוֹת גְּדוּלִים מְדִי, "וְדִילְמָא לֹא יְהוּי לְיוֹסֵף חִילָא לְמִיָּקָם בְּהוּי" - טַעַן אֲלֵיהּ הִנְבִּיא בְּלַהֲט, וּבֵית דִּין שֶׁל מַעֲלָה קִבְּלוּ אֶת דְּבָרֵי אֲלֵיהּ הִנְבִּיא.

ר' יוֹסֵף, דְּאִיתוּתֵר לְלֹא פְרוּטָתָא בִּידֵיהּ, לֹא אֵזַל לְפָרִיצָא וְאִף לְבֵיתָהּ לֹא הָדַר. וְכִי מֵאִי יַעֲבִיד? וּמֵאִי

בְּכַפֵּר אֶחָד בְּאִירוּפָּה גַר יְהוּדִי גָרָא שְׁמַיִם לְפָנֵי כְּשִׁלַּשׁ מֵאוֹת שָׁנָה ה' יוֹסֵף שְׁמֵנוּ וְשִׁחְפְּרִיץ הַמְּקוּמִי קָא עֲבַד לֵיהּ יְקָרָא (כְּבוֹד) וְחֻבְבִּיָּה לְחֲדָא (מֵאֲד). כְּדִ שְׂר' יוֹסֵף הַתְּפָרְנִס בְּכָבוֹד וְהָיָה מְרַצָּה, חוּץ מִצַּעֲרוֹ הַגְּדוֹל שְׁעָדִין לֹא נוֹלְדוּ לוֹ יְלָדִים.

זִימְנָא חֲדָא קָא אֶתָּא פְרִיצָא וְאָמַר לְר' יוֹסֵף: "יוֹסֵף יְקִירָא, בְּעֵינָא לְמִיעֲקָר מִהֶכָּא (בְּרַצוֹנִי לְעַבּוֹר מְכָאוּ) וּלְמִיקְבָּעָא וּלְמִיזֵל לְמִדִּינָתָא רְחִיקָא וְעָלִי לְהַפְטֵר

מְכָל רְכוּשֵׁי וּנְכָסֵי הַרְבִּים הַנִּמְצָאִים כָּאן. וּמִשׁוּם הַכִּי, מְזַבְנִינָא לָךְ לְבֵיתִי וְכוּלְהוּ נְכָסָאִי וּמְקַרְקְעִי תְּמוּרַת 2,000 רַבֵּל בְּמִזְמוֹן, שְׁתַּשְׁלֵם לִי!"

יוֹסֵף שָׁמַח עַל הַהִזְדַּמְנוֹת הַנִּפְלְאָה לְהַתְעַשֵּׂר, דְּהָא סָגִי הָוָה (שְׁהָרִי רַב הָיָה) רְכוּשִׁיָּה דְּהָהוּא פְרִיצָא, בֵּיתָא דְשְׁפִיר – חֲזוּתִיָּה (שְׁמַרְאָהוּ

יְפָה), חֻקְלָאִין וּבְרַמִּין סְחוּר סְחוּר לֵיהּ (מְסָבִיבוּ) וְאִי יְהוּי כּוּלְהוּ דִּינֵיהּ (וְאִם כָּל אֱלוֹי יְהוּי שְׁלוֹ) יְהוּי עֲתִירָא רַבְרַבָּא (יְהִיָּה עֲשִׂיר גְּדוֹל), וְהַמְחִיר נְמוּךְ מֵאֲד, מְמַשׁ מְצִיָּאָה.

אָבֵל גַּם אֶת הַסְּכוּם הַמוּעַט - 2,000 רַבֵּל, שֶׁהָיָה עָלָיו לְתַת לְפָרִיץ לֹא הָוָה בְּיַדֵּיהּ.

דְּבִיתָהּ דְר' יוֹסֵף (אֲשֶׁתוֹ) דְּהוֹת חֲכִימָא וּפִיקְחָא טוֹבָא מְצָאָה עֲצָה: "עֲדִיפָא לָן טְפִי לְמִיזְבוּן הַשְׁתָּא (כְּדִאִי לָנוּ לְמִכַּר עֲכָשׁוּ) לְכוּלְהוּ מְנִין דְּכֶסֶף וְדָדְהָב (כְּלִי כֶסֶף וְזָהָב) דְּאִית לָן בְּבֵיתָא וְתַכְשִׁיטֵי דִילִי, וּבְכֶסֶף נִקְנָה אֶת כָּל רְכוּשׁוֹ שֶׁל הָאָדוֹן."

עֲבִיד ר' יוֹסֵף כְּמִימְרָא דְאִיתְתִּיָּה וְאֲכֹן הַצְּלִיחַ לְצַבֵּר 2,000 רַבֵּל תְּמוּרַת כָּל הַחֲפָצִים וְהַתְּכִשִׁיטִים שְׁמִכַּר, וְאִזּוּ נִפְקַ לְאַפְדִּיגִיָּה דְמַרְיָה (לְאַרְמוֹן אֲדוּנוּ), כְּשֶׁהַכֶּסֶף מוֹכָן בְּיַדוֹ.

סלימא לאיתתיה לבתר דבגדיה קא
 אבד לממוניה? קא שרי ר' יוסף
 לנדודי ממתא למתא
 ומכפרא לכפרא
 וחפש את
 מזלו,
 והיה נכנס
 בכל מקום
 ל"בי
 פנישתא" ויתב
 וגריס עד דיייתי מאן
 דהוא (עד שיבוא
 מישהו) ונזמין ליה למיכל.
 אז היה הולך אתו וסועד את
 נפשו.

ר' יוסף לא הסכים, תקיף היה בדתו
 דהא עביד למצוותא בליבא שלימא,
 וקא שביק לכוליה ממוניה
 (וותר על כל כספו) לקיומי
 למצוותא ולזכותא דמצוותא
 הדין, לא יזבין לגברא בעלמא
 (לא ימכר לאיש
 בעולם)!!!

קא חזא
 אליהו הנביא
 דיוסף קאי
 בנסיונא שפיר
 כדבעי, ואמר
 ליה: "דע לך, בני,
 דאליהו נביאה אנא,
 ומן שמיא קא שדרו לי
 לנסויי לך. "אשריך שזכית
 למצוה גדולה זו, ואשריך שעמדת
 בנסיון". והשתא בריר לך (תבחר לך) חזא מן תלת
 מתנתין דקא משתעינא לך השתא:

א. אריכות יומין לך ולאיתתך, ב. ממונא ועותרא
 רברבא, ג. ברא צדיקא ופרישא (בו שיהיה צדיק
 וקדוש).

בלי להסס רגע, קא אותיב ר' יוסף הנרגש (השיב):
 "ברירנא ברא צדיקא (בו צדיק), דהא למאי בעינא
 עותרא, ולמאי בעינא למחיי שנין טובא, אי עד
 השתא לית לן בנין זרעא חזא וקנימא"? אליהו הנביא
 קבל את מבקשו, ואמר לו שבעזרת ה' יולד לו בקרוב
 בו זכר.

ואכן לבתר הכי אתיליד להו ברא, ונקרא שמו
 בישראל: "מנחם", דאבוהי ואימיה אמרו עליו: "זה
 ינחמנו". לבתר דשבקינן (לאחר שותרנו) על ממונא
 טובא ועל אריכות יומין.

באחד הימים, נשאר ר' יוסף לבדו ולא אזמנו ליה
 למיכל, ויתב לאי וכפין (עגף ורעב), ולמד בספר שלו.
 לפתע קריב לגביה אליהו הנביא בדמות איש נכבד
 ושאל ליה ולעבידתיה (ושאל עליו ועל מעשיו). ספר
 לו ר' יוסף את קורותיו ואת הספור עם ה-2,000
 רבל, והאיש התרשם מאד מהמצוה הגדולה שקיים
 בכל כספו, ואמר לו: "צאית לי רחימאי (הקשב לי
 ידידי אהובי), אנא עתירא רברבא, ובעינא למיהב לך
 ממונא טובא דתימצי למיזון ביה לבני ביתך כל ימי
 חייך, ובאגרא הדין תזבין (תמכר) לי לזכותא
 דמצוותא רברבא דקא עבדת".

יוסף העני חשב קמעא בליביה. חיים טובים נראו
 בדמיונו, ברם להדיא קא איתער (מיד התעורר)
 ובקול תקיף אמר: "חלילה וחס, לאו ולא, לא
 מזבינא לך זכותא דמצוותא דקא זכינא למיעבד
 במסירות נפש - מצוה לא מוכרים בכסף!!"

האיש המכבד בקש ממנו טוב: "זבין לי לפלגא
 דזכותא דמצוותא הדין (למחצית מן הזכות),
 וניהיבנא לך לממונא טובא דקא קימית לך
 (שהבטחתי לך). במטותא מינד (בבקשה ממך)". אך

כשגדל הילד הקטן, שמו הקדוש התפרסם במהרה לכל. במסירות נפשו על דבר קטן וגדול. אביו
 עמד בנסיון ובבן צדיק זכה. ולנו הוא ידוע כר' מנחם מנדל מרימנוב זכרונו לברכה.

בְּרֵשֶׁתָּא

תרגם אַת המלים וְשַׁבֵּץ אותם בְּתַשְׁבִּיץ

- _____ אָזיל (4)
- _____ היכי (3)
- _____ צָרִיקָא (4)
- _____ תָּא (2)

A			י	
A	A		י	
			צ	A
A	A	A	א	

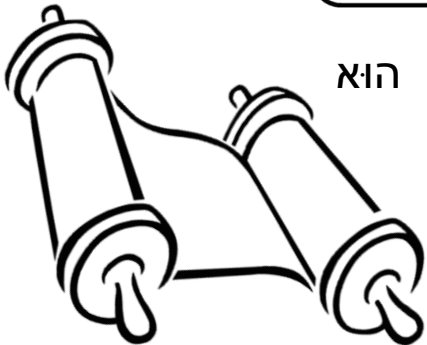
לִישְׁנָא

רְשִׁים אַת המספֵר הנכוֹן לִיד התרגום

ה ו א	—	יְהַב	1
רָאָה	—	יְתַב	2
ה ו א	—	נְחַת	3
עָשָׂה	—	סָלַק	4
ה ו א	—	עָבַד	5
נָתַן	—	עַל	6
ה ו א	—	שָׁקַל	7
נִכְנָס	—	אָזַל	8
ה ו א	—	אָתָא	9
מָצָא	—		10
ה ו א	—		
ה ו א	—		
לָקַח	—		
ה ו א	—		
ה ו א	—		
לָמַד	—		
ה ו א	—		

שַׁבְּתָא טַבָּא

שַׁבְּתָא אַתְקַרְיָא "פְּלָה", וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 (וְכּוֹסֵת יִשְׂרָאֵל) אַתְקַרְיָא "חַתָּן", וּבְפִנְיָא
 דְּמַעְלֵי שַׁבְּתָא אֵית תְּרֵי מְלָאכִין דְּהוּוּ
 תְּרֵי סֵהְדֵי דְקִידוּשִׁין, וּבְקִידוּשִׁין מְבָרְכִין אַכְסָא דְחַמְרָא
 (עַל כּוֹס יַיִן) שְׁבַעָא בְּרַכְתָּא, וְלִכְן קוּרְאִים שְׁבַעָה קְרוּאִים - דְּתִיּוּ

הטעם שְׁקוּרְאִים
 בְּשַׁבְּתָא ז' קְרוּאִים
 לְתוֹרָה

"שְׁבַע בְּרַכּוֹת". (אמרי חו)

גִּירָסָא

בְּחַר אֶת הַתְּרָגוּם הַנָּכוֹן

- גּוּפָא כְּתוּב מְקֻדָּם מְגַפִּיִּים הַגּוּף
- לִיתָא אַרְיָה-לִישׁ לֹא אֵינָה מְפָה
- קָמָא עָקָם לְפָנָיו רָאוּן מְקָמָט
- אִיתְרַמִּי נִזְדַּמְן מְקֻשָּׁה תְּרַמֵּן בְּטָרָם
- חִירָא נְחָשׁ לָבֵן חִיר חִמּוּר

מִימָרָא

מִילּוֹת מִפְתַּח הַמוֹפִיעִים הַרְבֵּה בְּגִמְרָא

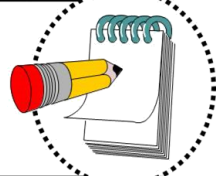
"בְּמַאי קָא מִיפְלָגִי"

"בְּמָה הֵם חוֹלְקִים?"

הַגְּמָרָא שׁוֹאֵלֶת כֶּה לְאַחַר שְׂמֵבִיאִים מַחְלֶקֶת בֵּין תַּנְאִים אוֹ אֲמוּרָאִים וְרוֹצִים לְהַבִּין אֶת טַעְמֵי הַמַּחְלֶקֶת, וּמָהוּ הַבְּסִיס וְהַעֲקָרוֹן שֶׁהֵבִיא בִּינֵיהֶם לְמַחְלֶקֶת.

לְדַגְמָא: בְּנִימִין: "הֵכִי מִתְאִים לְשִׁיר עֲכָשׁוּ" קְתָר יִתְנוּ לָךְ". פִּישַׁל: יוֹתֵר מִתְאִים לְכֶזָּה מַעֲמֵד לְשִׁיר "הַטּוֹב כִּי לֹא כָלוּ רַחְמֵיךָ". שְׂרוּלִיק וּבּוּנִים: "בְּמַאי קָא מִיפְלָגִי בְּנִימִין וּפִישַׁל? הָאֵם

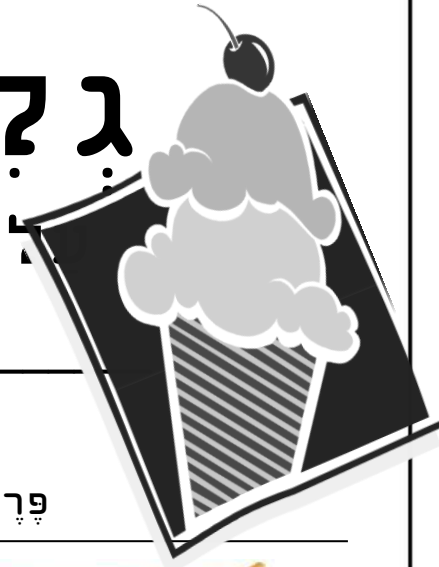
תְּרַגּוּמָא

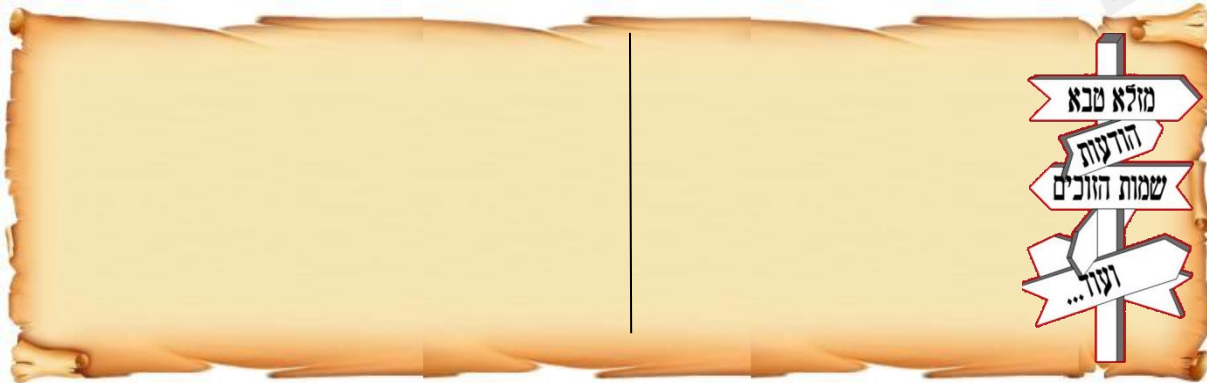
כְּתוּב אֶת הַמִּילָה הַנְּכוּנָה מִתְּרָגוּם אוֹנְקְלוֹס

גְּלִי דָה

שֵׁם מָה?

הַתְּשׁוּבָה
בְּתְרָגוּם אוֹנְקְלוֹס
פָּרַק ל"א פְּסוּק מ'

שם התלמיד _____ ני"ו

סג'1 סג'2 סד'1 סד'2 סה'
סו'

□ מילאתי את התלוש על פי "תקנון פתגמין"